

них компетентностей належить громадським – релігійним, культурно-просвітницьким, спортивним, кооперативним тощо – об'єднанням.

Список використаних джерел:

1. Гель І. Митрополит Андрей Шептицький і українська національна ідея / І. Гель // Літературна Україна. – 1996. – 8 лютого.
2. Красівський О. За українську державу і церкву. Громадська і суспільно-політична діяльність митрополита А. Шептицького в 1918–1923 рр. / О. Красівський. – Львів : Логос, 2006. – 84 с.
3. Крупа Л. Л. Вплив митрополита Андрея Шептицького на суспільне і культурно-просвітницьке життя в Галичині кінця ХІХ – першої половини ХХ ст. : автореф. дис. на здобуття наук. канд. іст. наук : спец. 07.00.01. «Історія України» / Л. Л. Крупа. – Чернівці, 2003. – 21 с.
4. Родак К. Особистість Митрополита Шептицького. Топ-10 цікавих фактів з життя владики [Електронний ресурс] / К. Родак // Львівський портал. – Режим доступу: <https://portal.lviv.ua/news/2015/07/27/osobistist-mitropolita-sheptytskogo-top-10-tsikaviv-faktiv-z-zhittya-vladiki>.
5. Рощина Л. О. місце митрополита Андрея Шептицького в розбудові УГКЦ [Електронний ресурс] / Л. О. Рощина. – Режим доступу: http://ea.donntu.edu.ua/bitstream/123456789/17347/1/Roshina_Donetsk.pdf.
6. Щербина В. Андрей Шептицький як дороговказ реформ [Електронний ресурс] / В. Щербина, М. Всяка // Економічна правда. – Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/columns/2015/08/6/553923/>.
7. Наумець І. Фінансова революція Андрея Шептицького [Електронний ресурс] // Портал служби християнського порятунку. – Режим доступу: <http://crs-center.org/finansova-revolutsiya-andreya-sheptytskogo/>.
8. Шептицький А. За єдність святої віри, церкви і нації. – Львів, 1991. – С. 3–34.
9. Митрополит А. Шептицький «Пастирське послання Митрополита Андрея до духовенства. [Електронний ресурс]. – Т. 1. «О квестії соціальній». – С. 513–550 // «Zbruc» – українська інтернет-газета. – Режим доступу: <https://zbruc.eu/node/38816>.
10. Пастирське послання Єпископа Андрея до духовенства та вірних Станіславівської єпархії. Християнська родина. 1900 р., Жовква. // Шептицький Андрей. Документи і матеріали 1899–1944 рр. : в 3 т. – Львів, 2007. – Т. І. – С. 513–550.

Курбет О. П.,

кандидат економічних наук, науковий співробітник,

ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України»

**ЕКОНОМІЧНА ДУМКА УКРАЇНИ ТА ПІДГОТОВКА
ФАХОВИХ ЕКОНОМІСТІВ**

Тези присвячено аналізу внеску науковців, причетних до Київської економічної школи другої половини ХІХ, у розвиток української та світової економічної думки. Автор акцентує на важливості усвідомлення цього внеску сучасними дослідниками.

Kurbet O. P.,

PhD (Economics),

Institute of Economics and Forecasting, Ukrainian National Academy of
Sciences (NAS), SO (State Organization)

ECONOMIC THOUGHT OF UKRAINE AND PROFESSIONAL ECONOMISTS EDUCATION

The proceedings analyze the contribution of researches at Kyiv economic school of the second half of XIX century into the development of the Ukrainian and world economic thought and stress upon the importance of this contribution for modern researches.

Важливість вивчення дисциплін історико-економічного спрямування майбутніми фаховими економістами важко переоцінити, адже, з-поміж іншого, вони можуть дати відповіді на запитання: якими ми є в економічному житті та що керує нашими діями? що спонукало видатних вчених-економістів до здійснення їхніх відкриттів? У будь-якому куточку світу підготовка фахового економіста, здатного приймати ефективні рішення, має базуватися на вивченні вітчизняного досвіду господарювання та здобутків вітчизняних вчених. Тому у програмах підготовки майбутніх економістів українських вищих закладів освіти вагоме місце має відводитись історії економіки та економічної думки України.

Одним із найбільш яскравих періодів у історії економічної думки України вважається друга половина XIX – початок XX ст. Саме у цей час вчені-економісти – Михайло Туган-Барановський, Євген Слуцький – здійснили наукові відкриття світового рівня, закарбувавши тим самим свої імена у історії світової економічної думки. На цей період припадає також існування Київської політекономічної школи – однієї з небагатьох українських наукових шкіл визнаних світовою науковою спільнотою. Постать її лідера, видатного вченого-економіста та реформатора Російської імперії – Миколи Бунге – притягувала перспективних учнів, які сформували наступні покоління школи. Це – Дмитро Піхно, Афіноген Антонович, Микола Цитович, Роман Орженцький, Олександр Білімович та Євген Слуцький.

У своїх дослідженнях київські вчені приділяли значну увагу дослідженню актуальних проблем розвитку господарства, пов'язаних зокрема з державним регулюванням у галузі: митної та податкової політики уряду, антитрестівського та фабричного законодавства, розвитку транспортної інфраструктури та залізниць як одного з найбільш прогресивних шляхів сполучення тощо. Аналізуючи втручання держави в регулювання господарських процесів, вони мали можливість не обмежуватися лише теоретичним аналізом, а й здійснювали реальний вплив на практичне впровадження результатів своїх досліджень. Цих

вчених не можна назвати «кабінетними», підтвердженням тому слугують їхні досягнення на державних посадах:

- Микола Бунге – міністр фінансів (1881–1886 рр.) та голова Комітету міністрів Російської імперії (1887–1895 рр.);

- Дмитро Піхно – чиновник з особливих доручень Міністерства фінансів та член ради міністра шляхів сполучення в Київській підкомісії по дослідженню залізничної справи в Росії (з 1879 р.);

- Афіноген Антонович – товариш (за сучасною термінологією – перший заступник) міністра фінансів (1893–1895 рр.).

Здобутки київських вчених на ниві державної служби мали важливе значення для становлення та розвитку ринкового господарства на українських землях, адже теорія, яка не підкріплена практикою, не здатна створити єдиного поступального руху. Акцент на актуальних проблемах ринкового розвитку, зроблений представники Київської політекономічної школи, має вагу і для сучасної України, зокрема стосовно: поєднання державного регулювання економічних процесів та ринкових регуляторів, удосконалення інфраструктури як важливого чинника розвитку економіки на ринкових засадах.

Сучасні тенденції в економічній науці, пов'язані з популярністю поведінкової економіки та врахуванням впливу психологічних аспектів на економічні проблеми, засвідчує прогресивність теоретичних надбань Київської політекономічної школи, представники якої в центр економічного дослідження поставили людину з її реальними потребами. Застосування міждисциплінарного аналізу, інституційних підходів, зацікавленість соціальними питаннями господарського розвитку, орієнтація економічних досліджень на людину – все це становить інтерес і для сучасних наукових досліджень, актуалізуючи звернення до напрацювань київських вчених.

Важливість вивчення власної історії, а також врахування ментальних та культурних особливостей у процесі прийняття господарських рішень усвідомлювали вчені минулого. Микола Бунге вважав, що позитивний досвід переймати потрібно, однак при цьому нічого не можна копіювати. Його слова про те, що «історія корисна лише за умови, що її використовують для повчання, а не для рабського списування зразків» [1, с. 181], спрацьовують на підтвердження усвідомлення ним необхідності знаходження власного шляху розвитку, прийнятного для певних умов певної країни, поряд із застереженням стосовно догматизації тих чи інших методів, що мали успішний вплив на розвиток господарства іншої країни. Попри це, сьогодні курсу «Історія економічної думки України» приділяється невинувато мало уваги, слухати його мають можливість студенти спеціальності «Економічна теорія». В той же час, при викладанні «Історії економічних учень» здобутки представників вітчизняної економічної думки подаються в тіні провідних

напрямів світової економічної думки (або не подаються взагалі) і входять до переліку питань для самостійного вивчення.

Вивчення історії економічної думки України, крім професійної підготовки фахового економіста, можна сприяти боротьбі із комплексом меншовартості. Зокрема, досвід другої половини XIX – початку XX ст. є яскравим прикладом синхронізації розвитку української економічної думки зі світовою, а в деяких моментах навіть випередження. Зокрема, Київська політекономічна школа для сучасних науковців може слугувати взірцем наукової школи – високого статусу, «який вимагає суспільного визнання та підтвердження часом наукових здобутків творчої спільноти вчених» [2, с. 271].

Знайомство з постатями вітчизняних прогресивних науковців, які були ще й талановитими управлінцями державного рівня, показує, що рівнятися можна не лише на західних авторитетів – багатою є й історія вітчизняної економічної науки. Вивчення цього досвіду вкрай важливе для усвідомлення сучасним студентством своєї потенційно важливої ролі у розвитку господарства України та реальності факту входження до світової наукової спільноти.

Список використаних джерел:

1. Бунге Н. Х. Очерки политико-экономической литературы. – СПб. : Тип. Киршбаума, 1895. – 465 с.
2. Курбет О. П. Scientific schools matter. До питання про методологію ідентифікації Київської політекономічної школи // Історія народного господарства та економічної думки України. – 2017. – №50. – С. 262–276.

Небрат В. В.,

доктор економічних наук,

ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України»

**УТВЕРЖДЕНИЯ ЦИВИЛИЗАЦИОННЫХ ПРИОРИТЕТОВ
НАЦИОНАЛЬНОЙ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОЙ СПАДЩИНЫ**

Тези присвячено обґрунтуванню необхідності подолання неправдивих знань, стереотипів та міфів національної історії. Виокремлено особливі цілі вивчення історії української економічної думки, пов'язані з сучасним етапом розвитку українського суспільства.

Nebrat V. V.,

Doctor of Economic Sciences,

Institute of Economics and Forecasting, Ukrainian National Academy of Sciences (NAS), SO (State Organization)

**NATIONAL INTELLECTUAL HERITAGE CIVILIZATIONAL
PRIORITIES CONFIRMATION**

The proceedings substantiate the necessity of national history false knowledge, stereotypes and myths disillusionment. Therefore, the proceedings